KONU-1: KÜRESELLEŞMENİN İNSAN VE TOPLUM HAYATINA ETKİSİ

SB.7.2.1. Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme
a) Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi inceler.
b) Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişime ilişkin örnekler verir.
c) Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi nesnel bir şekilde ifade eder.

Küreselleşme: Dünyanın ekonomik, kültürel ve siyasi olarak birbirine daha bağlı hâle gelmesi sürecidir.

İnsan yaşamında önemli değişimlere yol açan küreselleşme sadece bireyleri değil toplumları da etkilemektedir. Ekonomi, ulaşım, iletişim, kültür, sağlık, çevre gibi alanlar bu etkinin en belirgin görüldüğü yerlerdir. Küreselleşme, yerel kültürlerin zayıflaması, salgın hastalıkların hızla yayılması, çevre sorunlarının artması gibi sorunları da beraberinde getirmiştir.

Ekonomi: Sanayi İnkılabı öncesinde ulaşım ve iletişim imkânları sınırlıydı. Bu yüzden ülkeler arasındaki ticari ilişkiler günümüze göre daha az gelişmişti. Zamanla modern ulaşım araçları ve gelişmiş iletişim teknolojileri sayesinde ticaret, dünya çapında bir boyut kazandı. Dünyanın birçok yerinde çalışan büyük uluslararası şirketlerin sayısı arttı. Ancak bu hızlı değişim, dünyadaki zenginliklerin adil paylaşılmaması ve küçük yerel işletmelerin zor durumda kalması gibi bazı sorunları ortaya çıkardı.

Ulaşım: Geçmişte insanlar daha az yük taşıyabilen ve yavaş ilerleyen araçlarla uzun süren yolculuklar yapmaktaydı. Sanayi İnkılabı sonrasında daha fazla kapasiteye hızlı taşıtların yapılması uzak mesafelere yapılan yolculukları kolaylaştırdı. Yolculukların hızlı olması iş ve turizm amaçlı seyahatlerin artmasıyla insanların birbirleriyle daha fazla etkileşim kurmasını sağladı.

İletişim Sistemleri: Genel ağın ve mobil cihazların yaygınlaşması sayesinde bilgiye ulaşmak çok daha kolay hâle gelmiştir. Bu durum insanların yaşam biçimlerini de değiştirmiştir. Görüntülü ve sesli iletişim cihazları sayesinde ekonomik ilişkiler hızlanmış, uzaktaki tanıdıklarla canlı olarak görüşebilme fırsatı ortaya çıkmıştır. İletişim sektöründeki gelişmeler adres bulmayı kolaylaştırmış, e-ticaret ile alışverişi daha hızlı hale getirmiştir. Ayrıca eğitim ve sağlık alanlarında da çevrimiçi ortamlar kullanılmaya başlanmıştır.

Kültür: Küreselleşme ile birlikte somut ve somut olmayan kültürel miras ögeleri ülkeler tarafından tanınmış ve diğer ülkelere taşınmıştır. Bu durum bazı toplumların kültürel çeşitliliğini artırırken yerel kültürlerin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına da neden olmuştur. Mesela ana dile başka dillerden çok fazla sözcük girmesi millî dillerin bozulmasına ve zamanla unutulmasına sebep olabilmektedir. Bu durum milli kültüre sahip çıkmanın önemini ortaya çıkarmıştır.

Sağlık: Hastalıkların teşhis ve tedavisi kolaylaşmış, başka ülkelerde tedavi olabilme imkânı artmıştır. Ancak küreselleşme nedeniyle hastalıkların yayılması hızlanmış, bu durum sağlık sorunlarının tüm dünyayı etkilemesine yol açmıştır. Yakın zamanda yaşanan COVID-19 salgını bunun en somut örneğidir.

Çevre Sorunları: Küreselleşme ile birlikte artan üretim, tüketim ve ulaşım faaliyetleri, doğal kaynakların daha yoğun kullanılmasına neden olmuştur. Bu durum karbon salınımının artması, doğal yaşam alanlarının tahrip edilmesi, çevre kirliliği, bilinçsiz kaynak kullanımı gibi olumsuzlukları beraberinde getirmiştir. Günümüzde bu problemler yerel olmaktan çıkarak iklim krizi, küresel ısınma, biyolojik çeşitlilik kaybı, ormansızlaşma, toprak erozyonu, atıklar, su kirliliği gibi küresel çevre sorunlarına dönüşmüştür. Bu sorunlar, tüm dünyayı ilgilendiren ve ortak dayanışma ile acil çözüm

taktiksosyal

gerektiren bir sorumluluk hâline gelmiştir. Küresel felaketlerin önüne geçmek için atılacak somut adım, "yerelden evrensele" ilkesini benimsemektir. Bu doğrultuda çevre sorunlarını azaltmanın en temel yolu; kaynakların doğru kullanıldığı bilinçli bir üretim süreci işletmek, ihtiyaç kadarını almayı içeren bilinçli bir tüketim alışkanlığı kazanmak ve her türlü israfın önüne geçmektir. Ülkemizde de bu konuda önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Küreselleşmenin Olumsuz Etkilerinden Korunmak İçin Millî Ve Manevi Değerlere Bağlı Kalmanın Önemi

Kültürel etkileşimle birlikte konuşma dilinde bozulmalar, hazır gıda tüketiminin artması, aşırı ve gereksiz alışveriş yapılması gibi sorunlar ortaya çıkarken, popüler kültürün etkisiyle bazı müzik ve eğlence türlerinin yaygınlaşması da kültürel değişimlere neden olmaktadır. Bu nedenle bireylerin, küreselleşmenin sunduğu imkânlardan yararlanırken bilinçli tercihler yapmaları önemlidir.
Bireyler; dilini, kültürünü ve millî-manevi değerlerini koruma sorumluluğunu da taşımalıdır. Örneğin medya içeriklerini seçerken eleştirel düşünmeli, tüketim alışkanlıklarında bilinçli davranmalı ve kültürel değerlerine sahip çıkmalıdır.

Günümüzde millî ve manevi değerlerimizi korumak ve yaşatmak, modern dünyanın getirdiği yenilikçi yollarla daha da zenginleşmektedir. Kültür Yolu Festivali gibi festivaller sayesinde geleneksel el sanatlarımız, köklü tarihimiz, millî musikimiz ve kültürel zenginliklerimiz; modern dijital sergiler, konserler ve tiyatrolar aracılığıyla geniş kitlelere ulaştırılmaktadır. Genç kuşaklar, şehirlerin tarihi dokusuyla bütünleşen bu modern etkinlikler sayesinde kendi kültürel kimliklerini yakından tanıma ve sahiplenme fırsatı bulmaktadır.

KONU-2: BÖLGESEL VE KÜRESEL SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNDE ÜLKEMİZİN ROLÜ

SB.7.2.2. Bölgesel ve küresel sorunların çözümünde ülkemizin rolünü özetleyebilme
a) Bölgesel ve küresel sorunların çözümünde ülkemizin rolüne ilişkin çözümleme yapar.
b) Bölgesel ve küresel sorunların çözümünde ülkemizin rolüne ilişkin sınıflandırma yapar.
c) Bölgesel ve küresel sorunların çözümünde ülkemizin rolünü yorumlar.

Barış: İnsanların ve toplumların karşılıklı saygı, güven ve anlayış içinde çatışmadan bir arada yaşayabilmesidir.

Bölgesel ve küresel sorunların çözümünde en önemli unsurlardan biri de barıştır. İnsanların ve toplumların birbirine saygı göstermesi, farklılıklara anlayışla yaklaşması ve ortak değerler etrafında buluşması barış ortamının güçlenmesine katkı sağlar. Ayrıca günümüzde yaşanan küresel sorunlar da dikkate alındığında, dünya barışının sürdürülebilmesi için tüm ülkelerin uluslararası hukuk kurallarına uygun davranması gerekmektedir. Bireylerin de insana ve topluma değer veren, sorumlu davranışlar sergilemesi de hem toplum içinde huzurun korunmasına hem de dünya genelinde barışın desteklenmesine yardımcı olur.
Türkiye, hem bulunduğu coğrafyanın hem de dünyanın daha güvenli ve huzurlu hâle gelebilmesi için girişimci ve insani bir dış politika anlayışıyla hareket etmektedir.
Savaşlar, insanların can ve mal güvenliğini tehdit eden, toplumların düzenini bozan ve büyük yıkımlara yol açan olaylardır. Bu nedenle ülkelerin sorunlarını barışçıl yollarla çözmeye çalışması büyük önem taşır. Toplumların barış, dayanışma ve ortak değerler etrafında kenetlenmesi ülkeler arasında yaşanabilecek muhtemel savaşların engellenmesi için büyük önem taşımaktadır.

Göçler

Göç: İnsanların güvenli bir ortamda yaşamak veya ekonomik sorunlardan dolayı daha iyi yaşam koşullarına sahip olmak için yaşadıkları yerden başka bir yere taşınmasıdır.

taktiksosyal

Göç eden insanların yeni bir topluma uyum sağlaması ve toplumun da onları anlayışla karşılaması önemlidir. Bu süreçte dayanışma ve karşılıklı anlayış toplumdaki birlik ve beraberliğin korunmasına yardımcı olur. Türkiye; göçü yalnızca güvenlik amaçlı değil insan hakları, aile bütünlüğü ve toplumsal uyum çerçevesinde ele alan bütüncül bir yaklaşımla yönetmektedir. Bu kapsamda göçmenlerin korunması, sosyal uyumlarının sağlanması ve düzensiz göçle mücadeleye yönelik kapsamlı çalışmalar yürütülmektedir.

Mülteciler

Mülteci: Savaş, çatışma veya baskı nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanlardır.

Çoğu zaman güvenli bir yaşam kurabilmek için başka ülkelere sığınan insanlar temel ihtiyaçlarını karşılamakta bile zorluk yaşamaktadır. Bu nedenle bazı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar, mültecilere destek olmak için çeşitli çalışmalar yürütür. Yapılan çalışmaların temelini oluşturan yardımlaşma ve insan haklarına saygı anlayışı, toplum içinde dayanışmayı güçlendirerek mülteciler için güven ve huzur ortamı sağlar.

Geçmişten günümüze Türkiye, uluslararası krizlerin yaşandığı dönemlerde güvenli bir liman olarak görülmekte ve topraklarına sığınan mültecilere kucak açmaktadır. Ayrıca dünyanın dört bir yanındaki insani krizlere de kayıtsız kalmayan Türkiye; eğitimden sağlık hizmetlerine, temiz içme suyundan tarım desteklerine kadar pek çok alanda yaptığı yardımlarla dikkati çekmektedir. Türkiye, beş kıtada yürüttüğü insani yardımlar ve kalkınma yardımlarıyla millî gelirine oranlandığında dünyanın en cömert ülkesi unvanını taşımaktadır.

Küresel İklim Krizi

Küresel İklim Krizi: İnsanların fosil yakıtları yoğun şekilde kullanması, ormanların kesilmesi ve sanayileşmenin artması sonucunda atmosfere fazla miktarda sera gazı salınmasıyla ortaya çıkan bir sorundur.

Küresel iklim krizi sonucunda dünyanın birçok bölgesinde sıcaklıkların artması, kuraklık, sel, diğer afetlerin çoğalması gibi sorunlara neden olmaktadır. İklim krizinin etkilerini azaltmak için tüm ülke ve toplumların birlikte hareket etmesi çok önemlidir.

İnsani Yardımlar

İnsani Yardım: Afetler, savaşlar, yoksulluk gibi durumlarda insanların temel ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan desteklerdir.

Gıda, sağlık hizmeti, barınma, eğitim gibi yardımlar zor durumda kalan insanların hayatlarını kolaylaştırır. Ülkeler ve yardım kuruluşları bu tür çalışmalarda dayanışma içinde hareket ederek toplumda birlik ve beraberliğin pekişmesine katkıda bulunur.

Türkiye; gücünü tarihinden ve geleneklerinden alan insani değerleri ile dünyanın farklı bölgelerinde zor durumda kalan insanlara destek olmayı bir sorumluluk olarak görmektedir. TİKA, AFAD, Türk Kızılay'ı gibi kurumlar aracılığıyla gıda, ilaç, çadır, temiz su, kıyafet ve sağlık hizmetleri ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmaktadır.

Ülkemiz yapmış olduğu yardımlarla dünya genelinde barış, istikrar ve refahın artırılmasına katkı sağlamakta ve beş kıtada yürüttüğü insani yardım faaliyetleriyle dünyada en fazla yardım yapan ülkeler arasında yerini almaktadır.

DİKKAT: İnsanlar hayatları boyunca hastalık, savaş, göç, afetler gibi çeşitli zorluklarla karşılaşabilirler. Bu tür durumlarda toplumları ayakta tutan en önemli değerler yardımseverlik, dayanışma ve fedakârlıktır. Araştırmalar, bu değerlere sahip çıkan toplumların çok daha güçlü, huzurlu ve güvenli olduğunu kanıtlamaktadır.

taktiksosyal